

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujság

Osztalyczás

389.5

Szerző

Cím *A főváros és az állam.*

Hely

Idő

"1901"

Forrás:

Esti ujság.

Személy

*Bp.**1901 v/18.*

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

A főváros és az állam.

Szép fővárosunk mindenféle nehézhöz bajokkal küzd, a melyeket részint a tökéletlen adminisztrációs rendszer, részint a klikkuralom, részint egy sajátságos helyzet idézett elő Budapest háztartásában. Az adminisztráció tökéletlenségeit nem szükséges bővebben magyaráznom; tudja, ismeri mindenki a bizottságok végnélküli labirintusait, a felelősség-megosztás különböző csinját-binját s a mindebből folyó keserves következményeket a közönségre nézve. A klikkuralom bajait sem szükséges részletesen ecsetelni; jól ismeri mindenki, a ki valaha komoly érdeket és őszinte érdemet akart itt szolgálni, összeköttetés, kilincselés és egyáltalán a kerületi törzsfőnökök befolyásának alázatos meginstálása nélkül. Bővebb magyarázatra itt csak a *helyzet* szorul, a mely egyik erős tényezője a főváros krónikus válságainak.

A főváros adminisztrációja ugyanis nemcsak a maga tetemes dolgait végzi el (már ugy a hogy!), hanem igen sok olyan funkciót is visz, a mely, hivatalos szólammal élve, állami feladatot „képez.” Magyarán:

a főváros szolgálja az államot, többrendbeli közeget, rendőrséget, iskolát, adóhivatalt stb. adva és tartva az államnak, az állam idevaló kompetenciájának minden téren való betöltésére és szolgálatára. Ez természetesen nincs a nélkül, hogy pénzébe ne kerülne a főváros közönségének, sőt a mostanság keletkezett *jóléti bizottság* kalkulusa szerint nagyon is jelentékeny összegre rug a költség, a melyet a főváros az állami feladatok teljesítésére visel, tehertöbblet gyanánt.

A míg jól ment a főváros dolga, a míg ezt is, azt is, telkeket és mi egymást lehetett értékesíteni, avagy könnyű szerrel kölcsön-ügyleteket kötni a hiányok pótlására és a bajok eltakarására, addig szó nélkül türte ezt a kétségtelenül visszás állapotot. De megnehezült az idő járása a fővárosra is. Nem lehet most már semmit sem eladni úgy, mint azelőtt, a pásztori játékok és elfelélések édes korszakában. S láthattuk nemrég: a hitelszerzés és a kölcsönök dolga sem megy oly simán többé. Érezhetővé vált minden fölös teher, hangosabb lett

minden panasz és követelőbb minden szó, mely mindennek méltányos és okos rendezését sürgeti.

A jóléti bizottság, melyet az új áramlat szült világra, kiszámította, hogy mintegy ötödfélmillió koronára szökik az az anyagi teher, a melyet a fővárosra ró az állam, állami feladatok ráutalásával. Ez sok, ez nagyon sok és tulságos drága *nobile officium* oly város életében, a mely esztendőök óta mind sulyosabb anyagi gondokkal küzd.

A már említett jóléti bizottság más egyéb többé-kevésbé meddő tervezgetés közben egy igen hasznos dolgot is végzett. Memorandumba foglalta az állam helyett viselt terheit a fővárosnak s a tegnapi napon, küldöttség élén Halmos polgármester nyújtotta át az emlékiratot Széll Kálmán miniszterelnöknek, mint belügyminiszternek, a ki fölötte szívesen fogadta a küldöttséget s hangoztatva a főváros virágzásának fontosságát, megígérte a kérdés lelkiismeretes tanulmányozását s kilátásba helyezte segítségét és támogatását a főváros ügyeinek kelő rendezésére.

Természet szerint nem lehet azt

várni, hogy a kormány egyszerre minden kívánságát teljesítse a fővárosnak s egyszerre mindent jóra fordítson, a mi eddig rossz, vagy hibás, vagy méltánytalan gyakorlat volt. Ugy halljuk, máris mutatkozik valami ellentét, például a birság kérdésében, a melyből évenként mintegy 185.000 forint foly be s a melyet a főváros, magisztrátuális hatáskörében, egészen magának óhajt lefoglalni; a belügyminiszter azonban, a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatban is, megfelel ez az összeget a főváros és az államkincstár között. De bármint legyen is, a fő az, hogy megtalálták és világosan megjelölték a bajok forrásait s a föllendülő energiát látva egyrészt, a miniszterelnök biztosításait hallva másrészt, hogy nemsokára sok minden megváltozik, a hivatott tényezők majd találnak orvosságot, avagy enyhülést a bajokra s a főváros tovább haladhat és tovább fejlődhetik a virágzás útján, betöltvén hivatását, hogy szép legyen, hatalmas legyen, magyar legyen: országunk fénye, drága koronája.